दर्शनं च दिवाम्बरे। गीतवादित्रनिर्घोषा वनपर्वतसानुषु। वस्त्रवद्विरपां हानिरपापाः सरदि स्रुताः। शीतानीलतृणारत्वं नर्दनं मृगपक्षिणाम्। रथोपस्थादिसत्त्वानां दर्शनं वाग्मानुषी। दिशो धूमान्धकाराश्च सनभोवनपर्वताः। उद्भैः सूर्येन्दवाद्यो च हेमन्ते शोभनाः स्रुताः। हिमपातानीलोत्पाता विरूपाद्भुतदर्शनम्। लक्ष्मान्नाभयाकाशं तारोल्कापातपिञ्जरम्। चित्रगर्भोद्भवाः स्त्रीषु गोऽजाश्वमृगपक्षिषु। पत्राङ्कुरलतानां च विकाराः शिशिरे शुभाः। ऋतुस्वभावजा ह्येते दृष्टाः स्वर्तौ प्रभप्रदाः। ऋतोरन्यत्र चोत्पाता दृष्टास्ते भयदारुणाः। उन्मत्तानां च या गाथाः शिशूनां भाषितं च यत्। स्त्रियो यत्र प्रमाद्यन्ते तस्य नास्ति व्यतिक्रमः। पूर्वं चरति देवेषु पश्चाद्गच्छति मानुषान्। नाचोदिता वाग्वदति सत्या ह्येषा सरस्वती। उत्पातानुगणितविवर्जितोऽपि बुद्धा विख्यातो भवति नरेन्द्रवल्लभश्च। एतत्सन्मुनिवचनं रहस्यमुक्तं यज्ज्ञात्वा भवति नरस्त्रिकालदर्शी" ४६अ०। "दिव्यान्तरिक्षाभ्रयमुक्तमादौ मया फलं यत्तमशोभनं च। प्रायेण चारेषु समानमेषु युद्धेषु मार्गादिषु विस्तरेण। भूयो वराहमिहिरस्य न युक्तमेतत् कर्तुं समासकदसाविति तस्य दोषः। राजर्षेर्न वाच्यमिदमेव फलानुगीतिर्वह्निचित्रकमिति प्रथितं वराङ्गम्। स्वरूपमेव तस्य तत् प्रकीर्तितानुकीर्तनम्। प्रवीस्यहं न चेदिदं तथापि मे ज्ञानं वाच्यता। उत्तरवीथिगता द्युतिमन्तः क्षेमसुभिक्षशिवाय समस्ताः। दक्षिणमार्गगता द्युतिहीनाः क्षुद्भयतस्करमृत्युकराले। कोणागारगते भृगुपुत्रे पश्चिमे च गिरामुभविष्णौ। निर्वैराः क्षितिपाः सुखभाजः संहृष्टाश्च जना गतरोगाः। पीडयन्ति यदि क्षत्रियां मघां रोहिणीं श्रवणमैन्द्रमेव वा। प्रोज्झ्य सूर्यमपरे पक्षाद्गदा पश्चिमा दिगनयेन पीड्यते। प्राच्यां चेद्भजवद्वस्थिता दिनान्ते प्राच्यानां भवति हि विग्रहोनृपाणाम्। मध्ये चेद्भवति हि मध्यदेशपीडा कर्णैर्न तु रुचिरैमयूखवद्भिः। दक्षिणां कक्षमाश्रितैस्तु तैर्दक्षिणापथपतीनां भयः। हीनरूपतनुभिश्च विग्रहः स्वूलदेहकिरणान्वितैः शुभम्। उत्तरभागे स्फुटमयूखाः शान्तिकरास्ते तद्भूपतीनाम्। उष्णभगोरा भयवर्षा दोषकराः स्युर्दैवतपाषाणाम्। नक्षत्राणां तारकाः सप्रभाणां धूमज्वालाविस्फुलिङ्गान्वितायेत्। आलोकं वा निर्निमित्तं न यान्ति वाति ध्वंसं सर्वलोकः सभूपः। दिवि भाति यदा तुहिनांशुयुगं हिमदद्विरतीव तदाशु शुभा। तदनन्तरवर्षरथो ऽर्कयुगे जगतः प्रलयश्चिरतः प्रभवति। सुनीनभिजितं ध्रुवं भवतस्त्वं संस्कृतमनु शिखी घनविनाशकृत् कुशलकर्मक्षा शोकदः। भुजङ्गमभय ऋक्षेद्भवति वृष्टिनाशो ध्रुवं भयं व्रजति विद्रुतो जनपदश्च बालाकुलः। प्राग्द्वारेषु चरन् रविसुतो नक्षत्रेषु करोति च वक्रम्। दुर्भिक्षं कुरुते भयसंघं मित्राणां च विरोधमवृष्टिम्। रोहिणीशकटमर्कनन्दनो यदि भिनत्ति रुधिरोऽथवा शिखी। किं वदामि यदनिष्टसागरे जगदशेषमुपयाति सङ्क्षयम्। उदयति सततं यदा शिखी चरति भचक्रमशेषमेव वा। अनुभवति पुराकृतं तदा फलमशुभं सचराचरं जगत्। धनुःस्थायी रूक्षो रुधिरसदृशः क्षुद्भयकरो बलोद्योगं चेन्दुः कथयति जयं त्वासं च यतः। अवाक्शृङ्गो गोघ्नो निधनमपि सस्यस्य कुरुते त्वदन्भूमावन् वा नृपतिमरणायैव भवति। स्निग्धः स्थूलः समशृङ्गो विशालस्तुङ्गोदग्विचरत्सागवीथ्याम्। दृष्टः सौम्यैरशुभैर्विप्रयुक्तो लोकानन्दं कुरुतेऽतीव चन्द्रः। पित्रग्रमैत्रपुरहूतविशाखात्वाष्ट्रमैत्र्य च युनक्ति यथाङ्कः। दक्षिणेन न शुभो हितलग्नाद् यद्युदक् चरति मध्यगतो वा। परिध इति मेघरेखा या तिर्यग्भास्करोदयेऽस्ते वा। परिधिषु प्रतिसूर्यो दण्डस्त्वृजुरिन्द्रचापनिभः। उदये ऽस्ते वा भानोर्यदि दीर्घा रश्मयस्तमोवाहाः। सूर्यापसव्यमृजु यद् रोहितमैरावतं दीर्घम्। अर्धास्तमयात्सन्ध्या व्यक्तीभूता न तारका यावत्। तेजः परिहानिमुखाद् भानोरर्धोदयं यावत्। तस्मिन् सन्ध्याकाले चिह्नैरेतैः शुभाशुभं पाठ्यम्। सर्वैरेतैः स्निग्धैः सद्योवर्षं भयं रूक्षैः। अच्छिन्नः परिधो वियच्च विमलं श्यामा मयूखा रवेः स्निग्धादीधितयः सितं सुरधनुर्विद्युच्च पूर्वोत्तरा। स्निग्धो मेघतरुर्दिवाकरकरैरालिङ्गितो वा यदा वृष्टिः स्याद्यदि वार्कमस्तसमये मेघो महांश्छादयेत्। खण्डो वक्रः कृतस्तो तुस्तः काकादीर्वा चिह्नैर्विद्धः। यस्मिन्देशे रूक्षयवार्कस्तत्प्रभावः प्रायो राज्ञः। वाहिनीं समुपयाति पृष्ठतो मांसभुक् खगगणो युयुत्सतः। यस्य तस्य बलविद्रवोमहान् अपगैस्तु विजयो विहङ्गमैः। भानोरुदये यदि वाकमये गन्धर्वपुरप्रतिमा भ्रमिणी। बिम्बं निरूपयति तदा नृपतेः प्राप्तं समरं सभयं प्रवदेत्। यस्या यान्ति द्विजखगपुटा उष्णा स्निग्धा कटुपवना च। पांशुध्वजा